

Досить часто формально закріплені принципи не мають відображення у сучасному житті. В Україні теж існує проблема, що основною причиною невиконання принципу верховенства права є вкрай низький рівень довіри між людьми в суспільстві в цілому та в сфері державного управління особливо, який спонукає до створення абсурдних за своєї кількості та функціями контролюючих механізмів та органів за правилом: «контроль над контролем» чи «нагляд над наглядом».

Необхідним фактором успішної реалізації принципу верховенства права є цілеспрямоване поширення у суспільній свідомості гуманістичної ідеології, суттю якої є уявлення про самоцінність кожної людини, непорушність її природних та інших основних прав і свобод.

Література

1. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посіб. / П. М. Рабінович. – Вид. 10-е, доповнене. – Львів: Край, 2008. – 224 с.
2. Доповідь Венеціанської Комісії «Про верховенство права». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDLAD%282011%29003rv>
3. Конституція України // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – ст. 141.
4. Рабінович П. М. Верховенство права в інтерпретації Конституційного Суду України. Українське право / П. М. Рабінович. – К., 2006. – № 1 (19). – С. 210 – 220.
5. Рішення Конституційного Суду України від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 у справі № 1-33/2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v015p710-04>

УДК 342.8 (043.2)

Дробович Т. М., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н.

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ РЕФЕРЕНДУМУ В УКРАЇНІ

Питання референдуму в Україні на сьогоднішній день є достатньо гострим. Це пов'язано з політичною ситуацією в країні. Український народ хоче приймати активну участь у політичному житті держави та впливати на рішення, які приймає влада, так як референдум – це прийняття рішень з найважливіших питань державного та громадського життя громадянами України шляхом голосування.

Згідно з новим Законом України «Про всеукраїнський референдум» на даний час в Україні на законодавчому рівні закріплено регулювання питань виключно всеукраїнського референдуму.

Всеукраїнський референдум є однією з форм безпосередньої демократії в Україні, способом здійснення влади безпосередньо Українським народом, що полягає у прийнятті (затвердженні) громадянами України рішень з питань загальнодержавного значення шляхом таємного голосування [3].

Відповідно до ст. 72 Конституції України всеукраїнський референдум призначається Верховною Радою України або призначається чи проголошується Президентом України відповідно до їхніх повноважень, установлених Конституцією України [1].

Статтею 73 та п. 2 ч. 1 ст. 85 Конституції України встановлено, що до повноважень Верховної Ради України належить призначення всеукраїнського референдуму з питань про зміну території України.

Всеукраїнські референдуми проводилися в Україні двічі. Перший відбувся 1 грудня 1991 р. На ньому було підтримано проголошення незалежності України. Другий було проведено 16 квітня 2000 р. відповідно до Указу Президента України «Про проголошення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою» від 15.01.2000 р. № 65/2000 із змінами, виданого на вимогу більш як трьох мільйонів громадян України.

За предметом всеукраїнський референдум може бути:

1) про схвалення нової редакції Конституції України, внесення змін до Конституції України, скасування, втрату чинності чи визнання не чинним закону про внесення змін до Конституції України (конституційний референдум);

2) про зміну території України (ратифікаційний референдум);

3) щодо прийняття чи скасування закону України або внесення змін до чинного закону України (законодавчий референдум);

4) з будь-якого питання за винятком тих, щодо яких референдум не допускається згідно з Конституцією України (загальний референдум).

За формулою, тобто конструкцією питань, що виносяться на всенародне голосування, референдуми поділяють на:

— прості конструкції питань референдумів, що передбачають винесення на референдум одного питання з конкретної проблеми. Прикладом простої формули референдуму є всеукраїнський референдум 1991 р., коли на голосування виносилося одне питання про легітимізацію Акта проголошення незалежності України;

— складні (комбіновані) конструкції питань референдумів передбачають голосування з двох і більше питань, які можуть стосуватися

проблем різного характеру, але, як правило, сукупність питань, винесених на референдум, стосується однієї проблеми.

Також, референдуми поділяють за обов'язковістю [4]:

— обов'язкові референдуми, які проводяться, коли іншим чином рішення з певного питання не може бути прийняте. Так, відповідно до ч. 1 ст. 156 Конституції України законопроект про внесення змін до розділів I, III, XIII Конституції України затверджується всеукраїнським референдумом, який призначається Президентом України;

— факультативні референдуми, які можуть бути проведені, а можуть бути і не проведені залежно від рішення певного органу або існування народної ініціативи. Предметом такого референдуму може стати будь-яке питання або проект державного чи самоврядного рішення, за винятком питань та проектів, винесення яких на референдум заборонено конституцією або законом. Референдуми з ініціативи громадян завжди мають факультативний характер [2].

Наведена класифікація не є вичерпною. Референдуми можуть бути класифіковані й за іншими критеріями. До того ж класифікації референдумів не є остаточними, оскільки іноді один референдум може бути кваліфікований за кількома критеріями. Сам референдум є ознакою правової та демократичної держави. Так як Україна згідно з Конституцією є такою державою, вимоги громадян України щодо проведення референдумів з вирішення головних питань політики держави є законними.

Література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР// Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

3. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 6 листопада 2012 року № 5475-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 44-45. – Ст. 634.

4. Конституційне право України: підруч. / О. В. Городецький, М. І. Корнієнко, Є. Я. Кравець та ін. / За ред. В.Ф. Погорілка. – К. : Наукова думка, 2000. – 732 с.